

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7CoCsp/6/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8322201599
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8322201599.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobcu: L. G., nar. XX.XX.XXXX, bývajúceho v M. nad N., na ul. X. č. XXX/XX, právne zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom vo Svidníku, na ul. Sov. hrdinov č. 163/66, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ul. Pribinovej č. 25, IČO: 35 807 598, právne zastúpenému JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, na ul. Majerníkovej č. 3/A, o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 13.10.2022 č.k. 7Csp 23/2022-85 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Humenné zo dňa 16.11.2022 č.k. 7Csp 23/2022-103, takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v spojení s opravným uznesením.

Žalobcovi sa priznáva náhrada trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením (ďalej len napadnutý rozsudok), určil, že úver poskytnutý na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 15.02.2016 je bezúročný a bez poplatkov. Za neprijateľné určil zmluvnú podmienku uvedenú v časti 3. Zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 15.02.2016 v znení: „Dolupodpísaný spotrebiteľ vyhlasuje, že súhlasí s obsahom tejto zmluvy o spotrebiteľskom úvere, bol oboznámený so Všeobecnými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy o spotrebiteľskom úvere; nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať.“, zmluvnú podmienku uvedenú v časti 3. Zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 15.02.2016: „Zmluvné strany sa dohodli na tom, že ak spotrebiteľ neuhradil jednotlivé splátky v lehote ich splatnosti dohodnutej v tejto zmluve o spotrebiteľskom úvere, spotrebiteľ sa zaväzuje veriteľovi zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 10 eur za každú jednu omeškanú splátku. Spotrebiteľ sa zaväzuje uhradiť veriteľovi za každú upomienku zaslanú v zmysle ustanovenia § 9 ods. 11 zákona č. 129/2010 Z.z. čiastku 30 eur, a to do 5 dní od doručenia písomnej výzvy na úhradu.“ a zmluvnú podmienku uvedenú vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru, k Zmluve o spotrebiteľskom úvere zo dňa 15.02.2016 v bode 10., v znení: „Účastníci sa dohodli, že spotrebiteľ dáva výslovný súhlas na to, aby mu veriteľ zasielal akékoľvek upomienky, SMS správy na mobilné telefóny a e-mail uvedené v žiadosti o spotrebiteľský úver, v hlavičke zmluvy, dodatočne oznámené klientom alebo zistené veriteľom, ako aj na užívateľské konto klienta vytvorené na webovej stránke veriteľa www.pohotovost.sk (upozornenie na termín splátky a iné skutočnosti). Spotrebiteľ súhlasí s tým, aby veriteľ mu zasielal oznámenia aj pomocou automatizovaných prostriedkov elektronickej komunikácie bez účasti človeka.“ Žalobcovi priznal voči žalovanému náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázanú skutočnosť, podľa ktorej medzi stranami bola dňa 15.02.2016 uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere. Na jej základe bol žalovanému poskytnutý bezúčelový úver vo výške 800 eur za odplatu vo výške 146,80 eur. Podľa zmluvy mal žalobca žalovanému zaplatiť celkovú čiastku vo výške 946,80 eur v 12 mesačných splátkach vo výške po 78,40 eur. V zmluve je uvedený úrok vo výške 32,31 % ročne, čo predstavuje 146,80 eur, RPMN vo výške 37,55 % a priemerná RPMN vo výške 23,66 %.

3. V zmluve uzatvorenej medzi stranami sporu absentuje povinný údaj v zmysle § 9 ods. 2 písm. c) Zákona o spotrebiteľských úveroch, teda údaj o adrese veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť. Ide o osobitnú zákonnú náležitosť, ktorá v spotrebiteľskej zmluve musí byť uvedená a túto náležitosť nie je možné stotožniť s údajom v úvode zmluvy, kde sú identifikované zmluvné strany.

4. V zmluve absentuje aj ďalší povinný údaj, a to údaj o dátume narodenia žalobcu v súlade s ust. § 9 ods. 2 písm. d) Zákona o spotrebiteľských úveroch. V zmluve tiež chýba povinný údaj v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. f) Zákona o spotrebiteľských úveroch a to údaj o dobe trvania zmluvy. Tento nie je v zmluve vôbec obsiahnutý. Zákonodarca určil túto náležitosť v právnom predpise jasne a nie preto, aby si to musel spotrebiteľ nejakým spôsobom vyvodzovať z viacerých údajov, pričom zákon jednoznačne za ďalšiu povinnú náležitosť zmluvy označuje aj údaj o termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Zákon teda rozlišuje dobu trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti.

5. V tejto súvislosti sa poukázalo na ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Tento výklad dopadá aj na zmluvu o spotrebiteľskom úvere a to s poukazom na ust. § 1 ods. 8 zákona č. 129/2010 Z.z., kde je vyjadrená subsidiarita Občianskeho zákonníka, ako aj subsidiarita osobitných predpisov. Podstatou spotrebiteľskej ochrany je, že sa spotrebiteľ ocitá vo faktickom nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho dodávateľa, lepšiu znalosť práva a lepšiu dostupnosť právnych služieb a konečne možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednania pripravený, pri kontraktácii je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou obmedzenia autonómie vôle. Autonómia vôle, ktorá je elementárnou podmienkou fungovania materiálneho právneho štátu nie je úplne absolútna, ale je limitovaná v rámci spotrebiteľských vzťahov princípom ochrany slabšej strany.

6. V danej veci nie je možné riadne posúdiť ani to, či žalovaný pri uzatváraní úverovej zmluvy so žalobcom sa náležite zaoberal skúmaním bonity žalobcu, keďže uvedené zo zmluvy o úvere nevyplýva. Nebolo preukázané, či jeho príjem a nevyhnutné výdavky na živobytie by mu umožňovali plniť si povinnosti podľa úverovej zmluvy, t.j. splácať ho pravidelnými mesačnými splátkami.

7. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať.

8. Z textu zákona o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný

získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbujuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť.

9. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom (domácom) rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný (domáci) rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektoorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

10. V danej právnej veci nebolo preukázané, aby žalovaný skúmal bonitu žalobcu a uspokojil sa iba s ním uvedenými skutočnosťami na prvej strane úverovej zmluvy bez toho, že by vyžadoval od žalobcu preukázanie týchto skutočností predložením relevantných dokladov, resp. skúmal jeho bonitu tak, ako toto oprávnenie vyplýva z § 7 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Z dokladov predložených v konaní nevyplýva, že by veriteľ zisťoval výdavky, či iné záväzky žalobcu pri komplexnom posúdení schopnosti splácať úver, teda konal v rozpore s prístupom starostlivého hospodára.

11. Vzhľadom na uvedené poskytnutý úver je potrebné podľa § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch považovať za bezúročný a bez poplatkov.

12. Výška úroku bola dojednaná na 32,31 % ročne. V tejto časti zmluva o úvere je neplatná pre rozpor tohto dojednania s dobrými mravmi (§ 39 Občianskeho zákonníka). Úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov (§ 39 Občianskeho zákonníka). Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprimeranú úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Cena plnenia tak teda nie je vyňatá zo súdnej kontroly, pokiaľ ide o rozsah jej primeranosti a ani kontroly podľa generálnej klauzuly (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu, sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom.

13. Vychádzajúc zo štatistických údajov zverejnených na webovej stránke Národnej banky Slovenska boli priemerné úrokové sadzby pri úveroch uzatvorených na dobu do 1 roka vo februári 2016, kedy bola zmluva uzavretá, v sadzbe 6,29 % ročne. Výška úrokovej sadzby úveru dohodnutá na 32,31 % ročne je tak viac ako o 100 % vyššia ako priemerná sadzba úrokov pri úveroch poskytovaných bankami v rovnakom období. Takto dohodnutá výška úrokov v zmluve o úvere je neprimeraná a je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka

14. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná, ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Za neprijateľnú považuje sa aj zmluvná podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch).

15. Samotná skutočnosť, že právna úprava explicitne nelimituje výšku poplatku neznamena, že žalovaný je oprávnený požadovať jeho zaplatenie v ľubovoľnej výške. Dojednanie o poplatku podlieha prieskumu vo svetle princípu dobrých mravov, civilnoprávnej úžery a v neposlednom rade prieskumu v zmysle ust.

§ 53 Občianskeho zákonníka. Poplatok vo výške dosahujúcej takmer polovicu sumy poskytnutého úveru nemôže ani pri najlepšej vôli predstavovať výdavky spojené s administratívnou činnosťou.

16. Občiansky zákonník obsahuje demonštratívny výpočet neprijateľných zmluvných podmienok. To znamená, že súdu nebráni žiadna prekážka, aby vyvodil dôsledky zo zmluvného dojednaní v štandardnej formulárovej zmluve, ak spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

17. Žalobca sa domáhal určenia neprijateľnosti troch zmluvných podmienok uvedených v zmluve o spotrebiteľskom úvere a vo všeobecných obchodných podmienkach.

18. Ako prvú žiadal určiť za neprijateľnú zmluvnú podmienku v tomto znení: „Dolupodpísaný spotrebiteľ vyhlasuje, že súhlasí s obsahom tejto zmluvy o spotrebiteľskom úvere, bol oboznámený so Všeobecnými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy o spotrebiteľskom úvere; nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať.“

19. Táto podmienka je neprijateľná v zmysle § 53 ods. 4 písm. l) Občianskeho zákonníka nakoľko má za následok, že na spotrebiteľa je de facto prenášané dôkazné bremeno v otázke riadneho oboznámenia sa so zmluvnými podmienkami a okolnosťami uzavretia úverovej zmluvy. V ustanoveniach § 4 a § 5 Zákona o spotrebiteľských úveroch sú priamo definované informačné povinnosti veriteľa a taktiež z ustanovenia § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že veriteľ je povinný pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver pri zohľadnení skutočností uvedených v zákone. Je neprijateľné, aby bolo na spotrebiteľa štandardnou zmluvnou podmienkou prenášané dôkazné bremeno oboznámenia sa so zmluvnými podmienkami a splnenia si povinností veriteľa zo zákona.

20. Samotné prehlásenie spotrebiteľa zakomponované v texte zmluvy ako štandardná zmluvná podmienka nepredstavuje dôkaz o tom, že si veriteľ splnil svoju povinnosť. Veriteľ je povinný dôveryhodne preukázať, že spotrebiteľa oboznámil s uvedenými listinami.

21. V ďalšom žalobca požadoval určiť za neprijateľnú zmluvnú podmienku v znení: „Zmluvné strany sa dohodli na tom, že ak spotrebiteľ neuhradil jednotlivé splátky v lehote ich splatnosti dohodnutej v tejto zmluve o spotrebiteľskom úvere, spotrebiteľ sa zaväzuje veriteľovi zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 10 eur za každú jednu omeškanú splátku. Spotrebiteľ sa zaväzuje uhradiť veriteľovi za každú upomienku zaslanú v zmysle ustanovenia § 9 ods. 11 zákona č. 129/2010 Z.z. čiastku 30 eur, a to do 5 dní od doručenia písomnej výzvy na úhradu.“

22. Z vymedzenia zmluvnej podmienky, ktorej určenia neprijateľnosti sa žalobca domáha a z prebiehajúcich súdnych konaní vedených proti žalovanému je súdu známe, že ide o zmluvnú podmienku, ktorá však v takomto znení už bola rozhodnutiami súdov, a to nie len prvoinštancných, ale i odvolacích, určená za neprijateľnú zmluvnú podmienku z dôvodu, že spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán sporu na úkor spotrebiteľa a to v zmysle v tom čase platných ustanovení Občianskeho zákonníka. Príkladmo na niektoré rozhodnutia sa poukázalo v žalobnom návrhu.

23. Poplatok vo výške 30 eur za každú upomienku je neprijateľný, keďže nezodpovedá nákladom vynaloženým na tento druh úkonu a stáva sa tak v podstate sankciou za porušenie dohodnutej povinnosti spočívajúcej v platení dohodnutých splátok úveru. Toto však zmyslom poplatku za vykonanie nejakého úkonu byť nemá. Okrem iného nejde o tak technicky a administratívne náročný úkon veriteľa, ktorý by si vyžadoval zaplatenie tak vysokého poplatku. Ide preto o neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka spočívajúcu v neprimerane vysokej sankcii, ktorej výška nie je odôvodnená nákladmi veriteľa. Uvedený poplatok nerefektuje na podstatné skutočnosti, akou je výška úveru, doba splácania, počet zostávajúcich splátok, ale je stanovený pevnou sumou, ktorá nie je racionálne odôvodnená. Tento poplatok je spôsobilý ohroziť ekonomický záujem spotrebiteľa, nakoľko je neúčelný a spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa.

24. Zmluvné strany si môžu pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti dohodnúť zmluvnú pokutu. Strana, ktorá zmluvnú pokutu požaduje, však musí v právnom úkone, ktorým túto zmluvnú pokutu žiada, uviesť určite a zrozumiteľne, za ktoré konkrétne porušenie zmluvných povinností si zmluvnú pokutu uplatňuje

a určite, zrozumiteľne a jasne uviesť spôsob jej prípadného vyčíslenia. Zmluvná pokuta je jedným z právnych prostriedkov zabezpečenia záväzku. Má funkciu sankčnú, preventívnu a uhradzovaciu. Sankčný charakter zmluvnej pokuty znamená najmä, že postihuje toho účastníka, ktorý poruší zmluvnú povinnosť nepriaznivým následkom a to v podobe vzniku ďalšej povinnosti zaplatiť peňažnú čiastku v dohodnutej výške. Občiansky zákonník neobsahuje úpravu o výške zmluvnej pokuty a ani o spôsobe jej určenia. Výška zmluvnej pokuty ale musí spĺňať kritérium primeranosti (§ 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka).

25. Súd nijako nespochybňuje význam zmluvnej pokuty. Pokiaľ ide však o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obstojí v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy.

26. V danom prípade sa dospelo k záveru o neprimeranosti požadovanej zmluvnej pokuty vo výške 10 eur za každú omeškanú splátku, a to s poukazom na bod 15 všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru. Z uvedeného zmluvného dojednanja vyplýva, že dlžník, ktorý je v omeškaní so splátkami úveru by bol povinný zaplatiť nielen zmluvnú pokutu podľa bodu 3. zmluvy, ale v prípade omeškania so splatením 4 po sebe nasledujúcich splátok ďalšiu zmluvnú pokutu vo výške 30 eur. Okrem iného uvedeným zmluvným dojednaním vyslovil súhlas, že výbery dlžných splátok môžu byť realizované mandatórom veriteľa a v prípade, ak je v omeškaní s niektorou splátkou 7 dní a viac, sa zaväzuje omeškanú splátku uhradiť v hotovosti mandatárovi veriteľa vrátane paušálnych nákladov vo výške 25 eur za každý jeden prípad omeškania. Ide o neprijateľné zmluvné dojednanie odporujúce § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka.

27. V tomto smere sa poukázalo na rozsudok Okresného súdu v Prešove zo dňa 25.02.2019 sp. zn. 29Csp/78/2018.

28. Ako poslednú žiadal žalobca určiť za neprijateľnú zmluvnú podmienku v znení: „Účastníci sa dohodli, že spotrebiteľ dáva výslovný súhlas na to, aby mu veriteľ zasielal akékoľvek upomienky, SMS správy na mobilné telefóny a e-mail uvedené v žiadosti o spotrebiteľský úver, v hlavičke zmluvy, dodatočne oznámené klientom alebo zistené veriteľom, ako aj na užívateľské konto klienta vytvorené na webovej stránke veriteľa www.pohotovost.sk (upozornenie na termín splátky a iné skutočnosti). Spotrebiteľ súhlasí s tým, aby veriteľ mu posielal oznámenia aj pomocou automatizovaných prostriedkov elektronickej komunikácie bez účasti človeka.“

29. V tomto smere sa poukázalo na rozhodnutie Národnej banky Slovenska zo dňa 26.02.2021, v zmysle ktorého bola žalovanému uložená pokuta za porušenie práv finančných spotrebiteľov a porušenie povinností v oblasti ochrany finančných spotrebiteľov podľa osobitných predpisov tým, že účastník konania porušil ustanovenie § 4 ods. 2 písm. c) v spojení s ustanovením § 7 ods. 1, ods. 4 a § 8 ods. 1 písm. d) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení účinnom v čase spáchania porušenia tak, že v období od 22.09.2014 do 26.06.2018 v súvislosti so zmluvami o spotrebiteľskom úvere uzatváranými v období od 22.09.2014 do 07.12.2015, týmito zmluvami uzatváranými so spotrebiteľmi, dohodami o splátkach uzatváranými spolu s týmito zmluvami, výzvami v listoch a upomienkami vo forme listov alebo SMS správ, informoval spotrebiteľov o nepravdivej výške dlhu, zahŕňajúcej neexistujúci úrok a neexistujúci poplatok, ako dôsledok v zmluve o spotrebiteľskom úvere nesprávne uvedenej ročnej percentuálnej miery nákladov (ďalej len RPMN) v neprospech spotrebiteľa, čím zapríčinil alebo mohol zapríčiniť, že spotrebiteľia urobili rozhodnutia o úhrade dlhu, ktoré by inak neurobili a tým sa dopustil používania nekalej obchodnej praxe.

30. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že žalovaný v minulom období na základe takto dojednanej zmluvnej podmienky neprípustným spôsobom poskytoval spotrebiteľom klamlivé údaje. Táto podmienka je nevyvážená spôsobujúca hrubý nepomer medzi právami a povinnosťami strán sporu v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa. Nesúladne so zákonom je, aby veriteľ formou štandardnej zmluvnej podmienky prezumoval súhlas spotrebiteľa so zasielaním správ, informácií formou SMS správ a emailov. Vylúčenie skutočnej voľby spotrebiteľa, či súhlasí s konaním dodávateľa alebo nie, považoval súd za neprijateľné. Preto táto podmienka bola posúdená ako neprijateľná v zmysle ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

31. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie rozhodol tak, ako je to je uvedené vo výrokovej časti žaloby.

32. Výrok o trovách bol odôvodnený ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.

33. Proti tomuto rozsudku v spojení s opravným uznesením podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Ako dôvod uviedol, že prvoinštančný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Zákon č. 129/2010 Z.z. považuje zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov v prípade, ak dôjde k naplneniu § 11. Nakoľko nedošlo k naplneniu dôvodov, nemožno zmluvu o spotrebiteľskom úvere považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Výška, počet a termíny splátok, istiny, úrokov a iných poplatkov je jasne uvedená priamo na prednej strane zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Nie je preto možné hovoriť o akejkoľvek absencii náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

34. Žalobca uzavrel so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú všeobecné podmienky poskytnutia úveru. Všeobecné podmienky poskytnutia spotrebiteľského úveru sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere a to nielen z formálneho hľadiska, ale aj z hľadiska ich materiálneho prevedenia, t.j. zmluva o úvere a všeobecné podmienky poskytnutia spotrebiteľského úveru sú vyhotovené na spojenom hárku papiera, resp. obojstranne. Vzhľadom na túto skutočnosť je nepochybné, že dlžník podpisom zmluvy o úvere jednoznačne prejavuje svoju vôľu byť viazaný aj všeobecnými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru. Z uvedeného vyplýva, že uzavretie zmluvy o úvere samostatne bez toho, aby prejav vôle zahŕňal aj vôľu byť viazaný všeobecnými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru, neprichádza do úvahy. Veriteľ si predložením zmluvy, ako aj všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru na jednej strane splnil svoju informačnú povinnosť vo vzťahu k dlžníkovi a na strane druhej bola splnená podmienka písomnej formy zmluvy o úvere. Žalobca svoju vôľu uzavrieť zmluvu o úvere potvrdil svojim podpisom. Bol si preto vedomý svojich záväzkov vyplývajúcich z predmetnej zmluvy o úvere.

35. V prípade žalobcu má žalovaný za to, že sa jedná o osobu, ktorá má rozumové schopnosti na úrovni primerane spôsobilej osoby schopnej vnímať a posúdiť zmysel a účel konania, ako i jazykové vyjadrenia právnych úkonov obsiahnutých v listinách, ktoré podpísala. Žalobca navyše žiadnym spôsobom nebol k podpisu zmluvy o úvere donútený a podpisy činil bez akéhokoľvek psychického, či fyzického nátlaku. Vážnosť vôle nie je možné zamieňať s ľahkovážnosťou spotrebiteľa. Súdny dvor Európskej únie zadefinoval priemerného spotrebiteľa ako v rozumnej miere pozorného a opatrného bez nariadenia znaleckého posudku, či prieskumu verejnej mienky spotrebiteľov. V dôsledku uvedenej definície nemožno hovoriť o nedostatku vážnosti vôle na strane žalobcu, ktorý bol pri uzavieraní zmluvy o úvere dobre informovaný, avšak ľahostajný. Uvedenému konaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu určením absolútnej neplatnosti zmluvy o úvere. Nedostatok opatrnosti spotrebiteľa taktiež nespôsobuje absolútnu neplatnosť právneho úkonu.

36. V zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojich obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom. Občiansky zákonník spája neplatnosť právneho úkonu na prvom mieste s právny úkonom, ktorý svojím obsahom či účelom odporuje zákonu. Z hľadiska absolútnej neplatnosti právneho úkonu je dôležitý efekt tohto konania, t.j. nedovolenosť právneho úkonu.

37. K tvrdeniam ohľadne absencie zákonných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a to adresy veriteľa na podanie reklamácie, žalovaný poukázal na adresu sídla uvedenú v hlavičke zmluvy.

38. Žalobca požiadal dňa 15.02.2016 o poskytnutie úveru vo výške 800 eur. Po spísaní žiadosti o poskytnutie úveru bola žiadosť o poskytnutie úveru odoslaná na regionálnu agentúru. Na regionálnej agentúre bola žiadosť elektronicky zaznamenaná v internom systéme spoločnosti. Spoločnosť vytvorila tzv. overovací formulár o histórii klienta v informačnom systéme spoločnosti, v zmysle ktorého boli overené informácie v zozname ST bez výsledku, v univerzálnom registri bez výsledku, v notárskom centrálnom registri záložných práv bez výsledku, v databáze stratených občianskych preukazov s výsledkom, že tento občiansky preukaz nie je evidovaný ako stratený alebo odcudzený a zároveň bola

overená existencia klientom uvádzaného zamestnávateľa. Následne bol verifikovaný skóring klienta, t.j. regionálna agentúra zhodnotila príjmy a výdaje v zmysle predpisu R-9. Príjem žiadateľ v žiadosti uviedol vo výške 728 eur a výdavky v sume 180 eur, t.j. mesačne klientovi zostala voľná suma vo výške 548 eur. Celkový skóring klienta je výslednicou skóringovej matice tvorenej stanoveným stupňom finančného a obchodného rizika a históriou klienta. Požadovaná výška úveru bola stanovená na 800 eur. Žalovaný má za to, že v procese poskytnutia úveru žalobcovi postupoval s odbornou starostlivosťou, starostlivo preveril aktuálnu finančnú situáciu v súlade s listinnými dokladmi ako aj vyhláseniami žalobcu, ktorý sa zároveň zaviazal žalovanému poskytnúť pravdivé informácie o všetkých skutočnostiach, ktoré súviseli s poskytnutím úveru. Žalovaný má za to, že sa nemožno uspokojiť s konštatovaním súdu, že preverenie finančnej situácie žalobcu bolo zo strany žalovaného nedostatočné, zanedbané a navyše podľa názoru súdu celý proces preverenia bonity klienta nemohol prebehnúť v jeden deň.

39. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj právo podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Pokiaľ však rozhodnutie súdu je arbitrárne a má tiež vážne nedostatky týkajúce sa jeho odôvodnenia, treba prihliadať k tomu, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Obsah práva na spravodlivý súdny proces (článok 46 ods. 1 Ústavy SR a článok 6 ods. 1 Dohovoru) je relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

40. Žalobca navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

41. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené, aj keď so záverom o neplatnosti dojednania o výške úroku z úveru pre rozpor s dobrými mravmi podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka sa stotožniť nedá.

42. V danom prípade, ako to vyplýva z odôvodnenia rozsudku, zmluva o spotrebiteľskom úvere sa považovala za bezúročnú a bez poplatkov z dôvodu, že dohodnutá úroková sadzba 32,31 % ročne je v rozpore s dobrými mravmi, keď priemerná miera pri úveroch uzatvorených na dobu jedného roka vo februári roku 2016 bola 6,29 % ročne.

43. Podľa ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je Nariadenie vlády č. 87/1995 Z.z., ktorý v ust. § 1a ods. 1 upravuje, že ak ods. 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety.

44. Výkladom proti doslovnému jazykovému zneniu zákona a na jeho základe rozhodovaním contra legem nevyhnutne dochádza k intenzívnemu zásahu do jedného zo základných princípov právneho štátu a to princípu právnej istoty. Rozhodovať takto nie je možné nikdy v prípade, pokiaľ sa aplikuje jasný, jednoznačný a zjavne úplný text zákona, resp. právnej normy obsiahnutej v zákone, pričom vzhľadom na všetky okolnosti niet pochyb o úmysle zákonodarcu na takej úprave právnych vzťahov, čo platí práve pre daný prípad. Tým, že prvoinštančný súd priznal ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a inštitútu dobrých mravov väčšiu váhu, než mu v konfrontácii s jasnými a z hľadiska obsahu dispozície právnej normy pochybnosti nevzbudzujúcimi ustanoveniami § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v spojení s § 1a ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. prináležala, zásadne poprel účel a význam príslušných ustanovení. Uvedenými ustanoveniami bolo zavedené generálne pravidlo, podľa ktorého odplata nesmie

prevýšiť najvyššie prípustnú mieru, ktorú od spotrebiteľa možno požadovať, a to z dôvodu, že v praxi bolo potrebné reagovať na ekonomickú, sociálnu a celkovú spoločenskú zmenu pomerov v súvislosti s požíciavanim peňazí spotrebiteľom. Aby bolo možné flexibilne zohľadniť potrebu zmien pri odplate a stanovení jej najvyššej prípustnej výšky, ponechalo sa toto určenie vláde Slovenskej republiky, ktorá odplatu aj najvyššiu prípustnú výšku stanovuje vládnym nariadením. Účelom predmetných ustanovení je okrem iného aj ochrana veriteľov, ktorí dodržia zákon pred nejednotnou rozhodovacou praxou štátnych orgánov. Veriteľ, ktorý svojim konaním rešpektuje právnu úpravu stanovujúcu limit pre úrokové sadzby, má legitímne očakávanie, že za to nebude zo strany štátnych orgánov sankcionovaný. Pokiaľ súd prvej inštancie vyhodnotil odplatu za poskytnutý spotrebiteľský úver ako rozpornú s dobrými mravmi, napriek skutočnosti, že bola dohodnutá v zákonom stanovených mantineloch, vo svojich dôsledkoch nenaplnil ústavnoprávnu požiadavku vyplývajúcu z princípu právnej istoty a to legitímnu predvídateľnosť postupov súdu a práva. Uvedené priamo vyplýva z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26.01.2023 vydaného vo veci 4Cdo 191/2022.

45. Ak prvoinštančný súd svoje rozhodnutie založil na konštatovaní rozporu dohodnutej výšky odplaty v spotrebiteľskom úvere, ktorá pritom bola v zákonom stanovenom limite, s dobrými mravmi, zvolil v danom prípade neprípustný výklad contra legem, čím porušil právo žalobcu na súdnu ochranu a spravodlivý proces podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

46. Napriek vyššie uvedenému konštatovaniu, záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru je správny.

47. V danom prípade, ako to vyplýva z obsahu spisu, žalobca dňa 15.02.2016 uzatvoril so žalovaným štandardnú formulárovú zmluvu o spotrebiteľskom úvere v súlade s ustanoveniami v tom čase účinného zákona č. 129/2010 Z.z. Tento právny predpis v ust. § 9 ods. 2 upravoval náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Podľa ust. § 9 ods. 2 písm. c) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať adresu veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť.

48. Zmluva o úvere túto podstatnú náležitosť neobsahuje. Za splnenie tejto povinnosti nemožno považovať uvedenie adresy sídla žalovaného v záhlaví zmluvy v rámci jeho ďalších identifikačných údajov. Tieto údaje vyplývajúce z výpisu z obchodného registra len umožňujú identifikovať žalovaného nezameniteľným spôsobom ako poskytovateľa úveru žalobcovi. Z ust. § 9 ods. 2 písm. c) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy nevyplýva, aby adresa veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, mala byť totožná so sídlom tohto subjektu.

49. Správnym je i záver, podľa ktorého zmluva o úvere neobsahuje dátum narodenia žalobcu ako spotrebiteľa. Ide o náležitosť vyplývajúcu z ust. § 9 ods. 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, v zmysle ktorej zmluva musela obsahovať meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa.

50. Podľa ust. § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvárania zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere musela obsahovať dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti úveru.

51. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere v článku 22 zaviedla úplnú harmonizáciu svojich ustanovení spočívajúcu v tom, že členské štáty pri implementácii Smernice nesmeli zachovať, ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa od ustanovení Smernice odchyľujú.

52. Smernica ako špecifický prameň práva Európskej únie vyžaduje od členských štátov, aby dosiahli cieľ sledovaný Smernicou prijatím transpozíčných opatrení vo svojom právnom poriadku. Členský štát musí transpozíciu Smernice uskutočniť spôsobom plne zodpovedajúcim potrebám jasnosti a určitosti. Na tento účel musia byť ustanovenia Smernice vykonané tak, aby bola ich záväznosť nespochybniteľná a aby sa zachovala ich konkrétnosť, presnosť a jasnosť. Nakoľko v sporoch medzi jednotlivcami je priamy účinok Smernice v zásade vylúčený, vnútroštátne súdy musia skúmať, či môžu normu práva Európskej

únie transponovanú určitým zákonom vykladať eurokonformne. Tento nepriamy účinok Smernice nie je absolútny - eurokonformný výklad zákona nemôže nahradiť výslovné znenie zákona; v opačnom prípade by išlo o výklad contra legem. To však nič nemení na tom, že zásada konformného výkladu vyžaduje, aby sa sudy pri interpretácii vnútroštátneho práva usilovali dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s účelom sledovaným Smernicou a zaručuje jej úplnú účinnosť.

53. Smernica bráni členským štátom, aby vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovili povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere iné náležitosti než sú tie, ktoré vymenúva článok 10 ods. 2 Smernice. Aj so zreteľom na to sa v praxi všeobecných súdov Slovenskej republiky vyskytovali pochybnosti o tom, či textu „zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza dĺžku trvania zmluvy o úvere“ (článok 10 ods. 2 písm. c) Smernice) obsahovo zodpovedá text „zmluva o spotrebiteľskom úvere ... musí obsahovať dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“ (§ 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom do 30. apríla 2018). Úmyslom zákonodarcu, ktorý zreteľne vyjadril aj v úvodnej časti dôvodovej správy k zákonu č. 129/2010 Z.z., bolo transponovať Smernicu v celom rozsahu. Zámerom zákonodarcu teda bezpochyby nebolo, aby novo prijímané ustanovenie § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. bolo v rozpore s článkom 10 ods. 2 Smernice. To je skutočnosť, na ktorú musí vziať zreteľ vnútroštátny súd pri aplikácii ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z.

54. Eurokonformným výkladom ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom do 30.04.2018, ktorý je v danom prípade nielen možný, ale aj potrebný, je nutné dospieť k záveru, že v zmluvách uzatváraných podľa zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom do 30.04.2018 nemožno od dodávateľov (veriteľov) žiadať, aby v nich uvádzali presný termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru a pokiaľ ust. § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. uvádzalo tento pojem („termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“), je za použitia eurokonformného výkladu práva možné dospieť k záveru, že toto ustanovenie len vyjadruje požiadavku na uvedenie „dĺžky, či doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere“.

55. Z dôvodovej správy k zákonu č. 129/2010 Z.z. v žiadnom prípade nevyplýva, že by zámerom zákonodarcu bolo, aby ustanovenie § 9 ods. 2 písm. f) tohto zákona sprísnilo požiadavku zakotvenú v Smernici, teda to, aby zmluva o úvere upravovala okrem dĺžky trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere aj termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru dokonca v podobe konkrétneho dátumu. Vychádzajúc z účelu zákona, ktorý je vyjadrený v dôvodovej správe, tak ustanovenie § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. neupravuje požiadavku odlišnú od toho, ako ju vymedzuje článok 10 ods. 2 písm. c) Smernice.

56. Ustanovenie § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy je potrebné interpretovať tak, že nie je nutné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala okrem doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere aj termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, dokonca v podobe konkrétneho dátumu. Pokiaľ predmetné ustanovenie zákona č. 129/2010 Z.z. hovorí o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, je potrebné ho eurokonformne vykladať tak, že sa tým neustanovuje povinnosť uviesť požadované informácie vo vzťahu ku každej náležitosti, t.j. k dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a aj termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru osobitne, ale len vyjadruje požiadavku na uvedenie „doby, či dĺžky trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere v súlade s článkom 10 ods. 2 písm. c) Smernice.“

57. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30.11.2021 sp. zn. 2Cdo 69/2020, uverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 2/2022 pod č. 16, v zmluvách o spotrebiteľských úveroch uzatváraných podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 30. apríla 2018 nie je potrebné uvádzať presný termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Náležitosti uvedené v ust. § 9 ods. 2 písm. f) zákona sú splnené, ak zmluva obsahuje údaj o dobe trvania zmluvy a údaje, z ktorých možno určiť, dokedy povinnosť platiť úver s príslušenstvom trvá.

58. Z vyššie uvedeného rozhodnutia je bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať údaj o dobe trvania zmluvy. V prejednávanej veci v Zmluve o úvere zo dňa 15.02.2016 absentuje údaj o dobe trvania zmluvy. Je v nej uvedený len údaj o počte splátok.

59. Čo sa týka doby trvania zmluvy, túto nemožno stanovovať počtom splátok. Doba trvania zmluvy a počet splátok sú dve odlišné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré zákon č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy upravoval v ust. § 9 ods. 2 písm. f) (doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere) a v ust. § 9 ods. 2 písm. k) (počet splátok). Aj Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere rozlišovala dĺžku trvania zmluvy o úvere (článok 10 ods. 2 písm. c) a počet splátok (článok 10 ods. 2 písm. h).

60. S neuvedením náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplývajúcich z ust. § 9 ods. 2 písm. c), písm. d) a písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvárania zmluvy je spojený následok v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, čo priamo vyplýva z ust. § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy.

61. Správnym je i záver o porušení povinnosti veriteľa vyplývajúci z ust. § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Podľa tohto ustanovenia, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený požadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

62. Pokiaľ ide o register na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, musí bez akýchkoľvek pochybností ísť o taký register, z ktorého schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver je objektívne zistiteľná. To znamená, že aj príslušný register, či databáza musia obsahovať údaje o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, nakoľko bez týchto základných údajov schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa zistiť nedá. Register slúžiaci na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver mal v zmysle ust. § 7 ods. 8 písm. p) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere obsahovať i ďalšie údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za takéto údaje bez akýchkoľvek pochybností možno považovať údaje o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa.

63. Do vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania na pojednávaní konanom dňa 13.10.2022 žalovaný ničím právne významným nepreukázal splnenie svojej povinnosti posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, tak ako to vyplýva z ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

64. Podľa článku 15 Základných princípov Civilného sporového poriadku, dôkazy a tvrdenia strán sporu hodnotí súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, pričom žiadny dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu.

65. Okrem základných princípov je hodnotenie dôkazov upravené v ust. § 191 C.s.p. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak.

66. Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. Každý vykonaný dôkaz môže byť prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany spochybnený tým, že sa pripúšťa dôkaz opaku dokazovanej skutočnosti. Inak povedané, žiaden dôkaz nedisponuje predpísanou legálnou silou, ktorá by nepripúšťala dôkaz svojho opaku.

67. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou sporu v opačnom procesnom postavení, než je strana sporu, ktorá nespĺnila alebo

nedostatočne splnila svoju dôkaznú povinnosť. Splnenie dôkaznej povinnosti neznamená automaticky unesenie dôkazného bremena. Dôkazným bremenom v spojitosti s dôkaznou povinnosťou sa rozumie zodpovednosť strany sporu za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. V praxi môžu navrhnuté dôkazy vyznieť ako nepoužiteľné zdroje informácií vo vzťahu k uplatnenej súdnej ochrane bez zreteľa na procesné postavenie strany sporu. Zmysel uplatňovania dôkazného bremena spočíva v zabezpečení reálneho uplatnenia základného práva na súdnu ochranu aj v prípadoch, v ktorých sa vykonajú všetky navrhnuté dôkazy a súd napriek tomu nemá jednoznačný skutkový základ pre svoje rozhodnutie. V takom prípade musí rozhodnúť v situácii dôkaznej núdze, ktorej dopad pričíta tej strane, na ktorej predovšetkým podľa predpisov hmotného práva leží dôkazné bremeno, t.j. zodpovednosť za preukázanie skutočností významných z hľadiska hmotného práva.

68. Hrubé porušenie povinnosti žalovaného pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a nedostatok náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, nespôsobujú neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ale iba majú za následok sankciu v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Žalovaný ako veriteľ v dôsledku porušenia svojej povinnosti vyplývajúcej zo zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy už tak v čase vzniku právneho vzťahu založeného zmluvou o spotrebiteľskom úvere stratil možnosť žiadať od žalobcu dohodnuté úroky a poplatky.

69. Pokiaľ ide o námietky žalovaného o porušení jeho práv na spravodlivé súdne konanie, s týmito nie je možné sa stotožniť.

70. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom odmietnutia spravodlivosti.

71. Na rokovaní Občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR, ktoré sa uskutočnilo 03. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) O.s.p. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p.“.

72. Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, je potrebné považovať za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napr. vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém, prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok justičný omyl.

73. Je nevyhnutné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

74. Odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančného súdu obsahuje náležité vysvetlenie dôvodov, na ktorých prvoinštančný súd založil svoje rozhodnutie a jeho postup bol v súlade s ust. § 220 ods. 2 C.s.p.

75. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu

zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, prebral a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov. Pod procesným postupom sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a măriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní. Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. Postupom súdu možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

76. S prihladnutím na vyššie uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 C.s.p. rozsudok v sporení s opravným uznesením ako vecne správny potvrdil.

77. Zároveň v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % podľa ust. § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, ods. 2 C.s.p. s tým, že o výške náhrady týchto trov rozhodne súd prvej inštancie.

78. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).